

Hoe het tekort aan arbeidskrachten in de bouw oplossen ?

De oplossingen van de privé-sector

Geert Ramaekers
Directeur Vorming Bouwunie

Bruno Vandenwijngaert
Directeur Generaal FVB

Verwachtingen van de aannemers

- ❏ Instroom uit onderwijs
- ❏ Vlotte inschakeling vanuit de toeleiding
- ❏ Bijscholing actieve arbeiders
- ❏ Andere oplossingen:
 - ❏ Meer flexibiliteit
 - ❏ Mogelijkheid van overuren
 - ❏ Mogelijkheid van zaterdagwerk

Visie over tekort aan arbeidskrachten

- ❏ Goede werking van de arbeidsmarkt is verstoord:
 - ❏ imago vakonderwijs en bouwsector
 - ❏ Onderkant gebetonneerd !
 - ❏ Maatschappelijke verwachtingen
- ❏ Maar ook:
 - ❏ Personeelsbeleid van bouwbedrijven kan beter (competentiebeleid)
 - ❏ LT-visie ontbreekt

Wat gebeurt er wel

- ❏ Soepele vorm van aanwerven:
 - ❏ Informeel aanwerven
 - Belang van de ploeg
- ❏ Diversiteit:
 - ❏ Openheid voor migranten, ouderen en laaggeschoolden
 - ❏ Enkelzijdig mannelijk !
- ❏ Aandacht voor werknemersopleidingen

Wie is het FVB? *Qui est le FFC?*

PC 124 (de bouw) *CP 124 (la construction)*

FBZ
FSE

FBZ
Pensioenen
FSE
Pensions

NAVB
CNAC

FVB
FFC

Pensio
B

Zoekt en biedt oplossingen aan voor het tekort aan gekwalificeerde arbeidskrachten

Cherche et offre des solutions pour le manque d'ouvriers qualifiés

Waarom het FVB? PC 124 (de bouw)

- ▣ Belang van de sector voor opleiding
- ▣ Uitdaging om kwalificatieniveau in sector te halen, te bevorderen en te bewaren
- ▣ Evolutie in technieken, methoden, vaardigheden in de bouwsector

⇒ vertaald in ambitieus opleidingsplan

Wie is het FVB?

1. FVB-Missie?

- 📦 Goed opgeleide bouwvakkers naar de sector toeleiden
- 📦 Houden en mee-evolueren van goede bouwvakkers

2. FVB-Taken?

- 📦 Onderzoek, coördinatie, informatie, financiering opleidingen

3. FVB-Financiering?

- ☐ Via bijdrage op de lonen van de arbeiders
- ☐ Europese dossiers, ...

Andere opdrachten

▣ Onderzoek en studie:

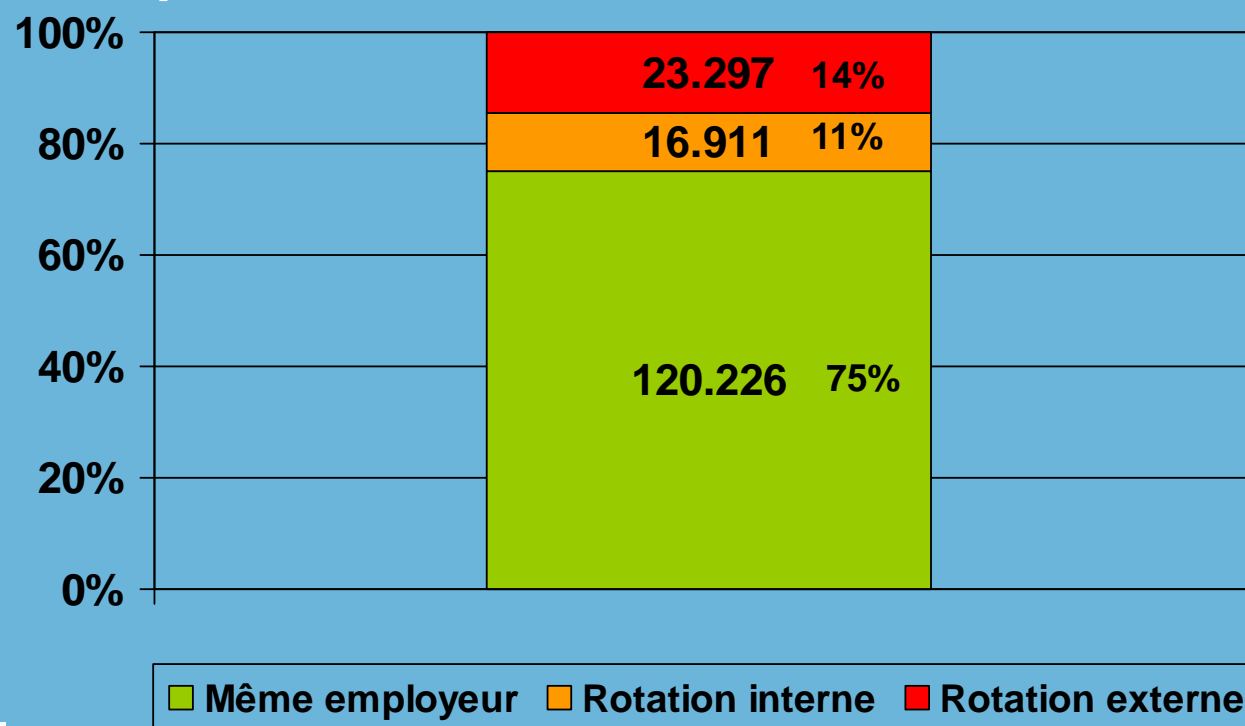
- ◆ Vb jaarlijkse studie rond verloop in de bouw

▣ De uitdaging:

- ◆ Hoe de doorstroming stimuleren?
- ◆ Hoe het personeel fideliseren?

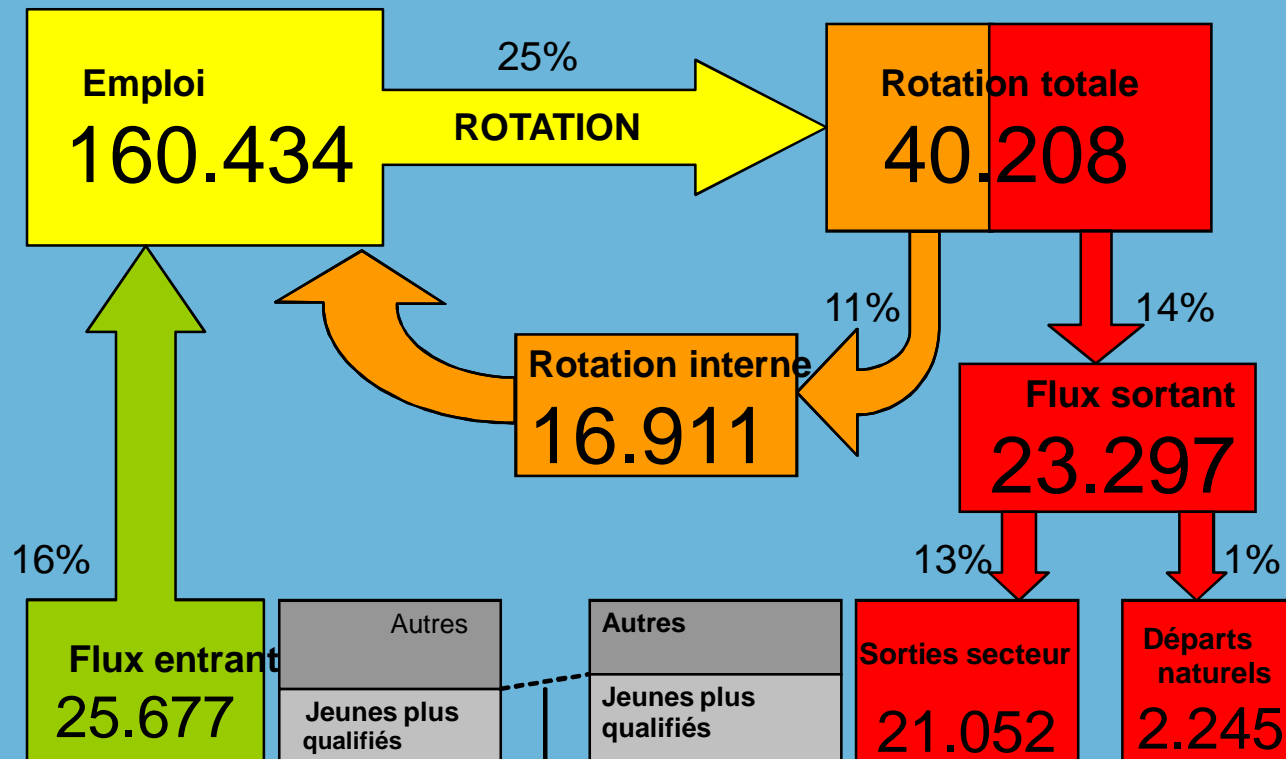
Flux de rotation

- Source des données chiffrées:
comparaison entre deux moments (2006-
2007)

Flux de rotation

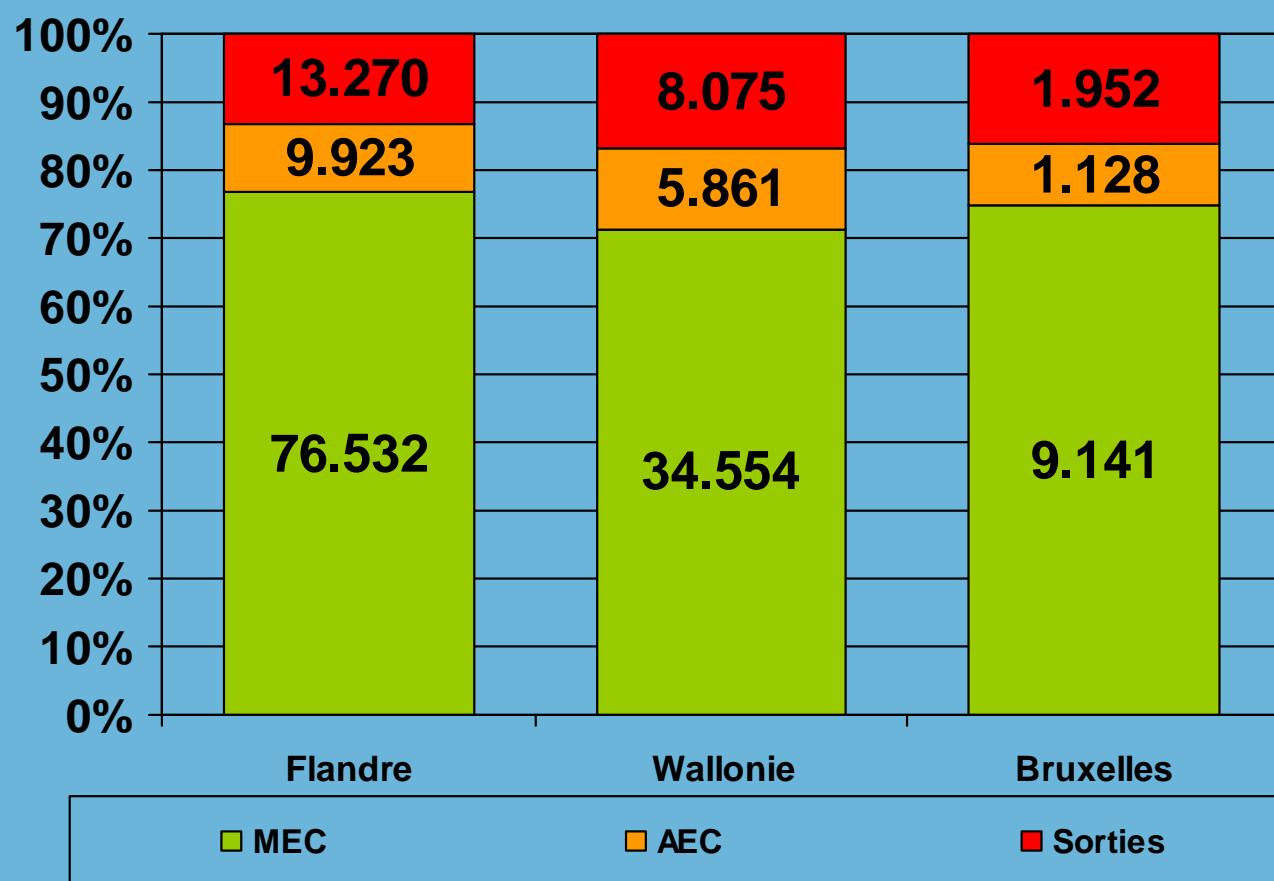
- Schéma de la rotation 2006-2007

Problème :
pénurie de main d'oeuvre qualifiée construction

Flux de rotation

▣ Niveau régional

Impact de la formation?

Age	MEC	Quitté l'entreprise	Quitté le secteur
15-19	4,64	1,98	1,36
20-24	4,66	3,35	3,23
25-29	3,65	3,11	3,12
30-34	3,24	2,26	1,89
35-39	2,95	1,87	1,71
40-44	2,57	2,13	2,23
45-49	2,11	1,64	1,65
50-54	1,44	1,00	0,83
55-59	0,69	0,76	0,57
60-65	0,40	0,11	0,11
	2,74	2,29	2,10

Impact de la formation?

- ▣ La formation stimule la fidélité à l'entreprise
- ▣ La formation stimule la fidélité au secteur
- ▣ Dans ce cadre ce sont surtout les jeunes qui sont dans ce cas

Stratégie sectorielle: formation liée à l'emploi

3 piliers

Formation jeunes
soumis à
l'obligation
scolaire/
collaboration
enseignement
(18 ans)

Reconversion/
transition
demandeurs
d'emploi

Perfectionnement
ouvriers actifs

3 piliers

Enseignement construction

- Enseignement professionnel et technique: accord de partenariat
- Enseignement à temps partiel

Demandeurs d'emploi

- Alternance (jeunes de 18 à 25a)
- Formations professionnelles demandeurs d'emploi
- Reclassement professionnel sectoriel

Ouvriers actifs

- Formation pendant les heures de travail
- Formation en dehors des heures de travail (soir & samedi)

La clef donnant accès au financement: le PFE (plan de formation entreprise)

Samenwerking bouwonderwijs

1. Voltijds onderwijs
2. Deeltijds onderwijs

**Doelstelling: verhoging
doorstroming van leerlingen
naar de bouwsector**

1. Voltijds onderwijs Engagements

BOUWSECTOR

- ▣ bijscholing leraars/leerlingen
- ▣ gratis deelname aan sectoraal VCA-examen
- ▣ gebruik handboeken FVB
- ▣ gebruik stagedatabank bouw

en vooral...

- ▣ financiële ondersteuning per doorgestroomde leerling:
 - ◆ € 500 aan school
 - ◆ doorstromingspremie aan leerling van € 200

CONVENANTSCHOOL

- ▣ bezorgen van gegevens aan FVB
 - ▣ deelname aan sectoraal VCA-examen
- en vooral...
- ▣ maximale stage in bouwbedrijven

Samenwerking met voltijds onderwijs

	Totaal België	
	06-07	07-08
Scholen	283	285
Leerlingen	10090	10575
Afgestudeerden	4745	4970
Doorstroming	41%	43%

Samenwerking met voltijds onderwijs

	Vlaanderen		Wallonië		Brussel	
	06-07	07-08	06-07	07-08	06-07	07-08
Scholen	192	194	77	77	14	14
Leerlingen	7238	7645	1638	2696	214	234
Afgestudeerden	3364	3589	1284	1255	97	126

2. Enseignement à temps partiel

Quoi: système d'alternance propre au secteur pour chaque métier construction = RAJ

Objectif: stimuler la transition des jeunes

Comment:

- ▣ 3 jours de chantier/ 2 jours à l'école
- ▣ Apprendre son métier en travaillant
- ▣ Contrat d'apprentissage de 24 mois
- ▣ Indemnité d'apprentissage par le patron
- ▣ Prime sectorielle complémentaire
- ▣ Importance d'un bon suivi

Rôle FFC:

- ▣ Coordination de l'alternance
- ▣ Administration à la place de l'entreprise
- ▣ Paiement d'une prime complémentaire

FVB/FFC

Collaboration avec l'enseignement à temps partiel

	05-06	06-07	07-08
Bruxelles	14	18	6
Flandre	389	447	472
Wallonie	67	120	73
Total	470	585	551

Omscholing/doorstroming werkzoekenden

Wat: 1. eigen sectoraal leer/werksysteem voor elk bouwberoep = ABO

2. basisopleidingen werkzoekenden

Doel: werkzoekenden (geïnteresseerd in een job in de bouw) na het volgen van een opleiding doen doorstromen naar de sector

RoI FVB: coördinatie van werk/leerproces

Aantal werkzoekenden bouw

Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Totaal
8.566	16.678	4.700	29.944

1. ABO/RAC

- Comment:**
- ▣ Apprendre son métier en travaillant, formation complémentaire dans un centre Forem, Bruxelles-Formation, VDAB
 - ▣ Indemnité d'apprentissage par le patron (coût salarial réduit)
 - ▣ Prime sectorielle complémentaire
 - ▣ Importance d'un bon suivi

Formations RAC pour demandeurs d'emploi

	Diplômés	% transition
Flandre	36	72%
Wallonie	354	75%
Bruxelles	9	44%

Attention: Trop de jeunes abandonnent en cours de formation!!!

2. Basisopleidingen werkzoekenden

Hoe:

- ▣ Opleiding voor elk bouwberoep in een lokaal centrum van VDAB, Forem, Bruxelles-Formation
- ▣ Belang van een goede screening
- ▣ Duurtijd 4 à 6 maanden
- ▣ Wordt door VDAB, Forem, Bruxelles-Formation, Arbeitsamt begeleid naar een job in de sector
- ▣ Inhoud op basis beroepsprofielen

Basisopleidingen voor werkzoekenden

	Afgestudeerden	% doorstroming
Vlaanderen	1.600	51%
Wallonië	689	35%
Brussel	108	36%
Totaal	2.405	46%

Rôle du FFC

- ▣ **Coordination complète du reclassement professionnel sectoriel**
- ▣ **Reprend les obligations individuelles de l'employeur sans faire préjudice à l'article 7 de la CCT du 20/12/07**
- ▣ **Porte les coûts du reclassement professionnel (portée solidaire sectorielle)**

Successleutels paritaire opleidingsstrategie

- ▣ Paritaire consensus
- ▣ Solidarisatie van de opleidingskosten
 - ◆ Meerderheid KMO
 - ◆ Groot verloop personeel
- ▣ Instapdrempel naar de stelsels zo laag mogelijk
- ▣ Minimale administratieve belasting van de bedrijven
- ▣ Opleidingsprogramma's gebaseerd op beroepsprofielen
- ▣ Last but not least: het moeten kwaliteitsvolle opleidingen zijn!

Andere opdrachten

▣ Specifiek voor Vlaanderen:

- ◆ Uitvoering Vlaams sectorconvenant: afstemming tussen de inspanningen inzake opleiding en tewerkstelling van de Vlaamse overheid en de bouwsector

- ◆ Uitvoering en organisatie sectorale tewerkstellingsprojecten (bouwpool & jeugdwerkplan)
 - ▣ Begeleiden van kansengroepen naar tewerkstelling in de bouw
 - ▣ Begeleiden van jongeren tussen 18 & 25j naar tewerkstelling in de bouw

- ◆ Eigen sectorale opleidingsorganisatie: Edutec
 - ▣ Aanbieden en organiseren van innoverende opleidingen
 - ▣ Afzonderlijke vzw

Autres missions

- ▣ **Spécifiquement pour la Wallonie:**
 - ◆ **Propre organisation de formation sectorielle: Construtec**
 - ▣ Offrir et organiser des formations innovantes
 - ▣ Asbl distincte

 - ◆ **Représentation du FFC par le biais des partenaires sociaux dans les plateformes de concertation locales “taskforces” relatives aux efforts d’activation du plan Marshall**

 - ◆ **Validation des compétences en Communauté française**

Autres missions

▣ Spécifiquement pour Bruxelles:

◆ Collaboration avec le Gouvernement bruxellois dans le centre de référence bruxellois

- ▣ Activation de la mise à l'emploi de Bruxellois dans la construction
- ▣ Maintien à niveau de l'expertise dans la construction des entreprises construction bruxelloises par la création d'un centre de formation pour métiers mécanisés ⇒ prochainement le secteur disposera d'un terrain à Bruxelles permettant l'organisation de formations pour grutiers à tour

Andere opdrachten

▣ Imago van de sector

- ◆ Campagne “De bouw, maak waar waar anderen van dromen”
- ◆ Uitwerken promotie-instrumenten ter ondersteuning van de sectorale opleidingsstrategie
- ◆ Acties in provincies ter ondersteuning van de doorstroming
- ◆ Infoflash
- ◆ Sectoraal documentatiecentrum
- ◆ Ontwikkeling handboeken
- ◆ Website www.debouw.be en www.laconstruction.be

Werknemersopleidingen

- ❑ Menselijk kapitaal is erg belangrijk voor een bouwbedrijf

“Hou de motor gesmeerd”

- ❑ Centrale rol voor het FVB
- ❑ Aanvullende opties

Centrale rol FVB

- ❏ FVB is hét aanspreekpunt voor het bouwbedrijf
- ❏ Vanuit de CAO hebben we instrumenten voorzien voor een goede werking.

Bijscholing actieve arbeiders

Behoeften-
detectie
samen met
bouwbedrijf

- 📦 Advies verlenen
- 📦 Zoeken naar juiste oplossingen

Dossier
opmaken en
verzorgen
administratie

Opleiding financieren:
📦 Kost opleiding
📦 Tussenkost in de loonkost of premie aan arbeider

BOP

- 📦 Kan tijdens werkuren of op zaterdag of 's avonds
- 📦 Tussen de 4 en 120u per arbeider per jaar

Systemen bijscholing – op maat van de bouwonderneming

📦 Dienstverlening:

- 📦 het juiste advies en het zoeken van de juiste oplossing
- 📦 locatie, inhoud aangepast aan behoefte
- 📦 FVB maakt een dossier op voor het bouwbedrijf
- 📦 administratie door het FVB

📦 Dagopleidingen:

- 📦 FVB betaalt kost van de opleiding (centrum)
- 📦 FVB vergoedt deel van de loonkost aan het bouwbedrijf

📦 Weekend en zaterdagopleidingen:

- 📦 FVB betaalt de kost van het opleidingscentrum
- 📦 FVB-premie aan arbeider van € 75/zaterdag en 6,25 per avond

Welke opleidingen?

Alle bouwopleidingen op vraag van de bouwbedrijven

Vaktechnische opleidingen

- ❏ metselen, bekisten, ijzervlechten
- ❏ schilderen, restauratietechnieken
- ❏ CV-sanitair
- ❏ torenkraanbestuurder, heftruck...
- ❏ betonhersteller, betonmixerchauffeur...

Niet-vaktechnische opleidingen

- ❏ veiligheid, kwaliteit, taalopleidingen, EHBO...

Waar gaan de opleidingen door?

❏ Publieke opleidingspartners

- ❏ Uitgebreid aanbod
- ❏ Goede spreiding

❏ Structurele centra

- ❏ Edutec, Construtec, Eucora...

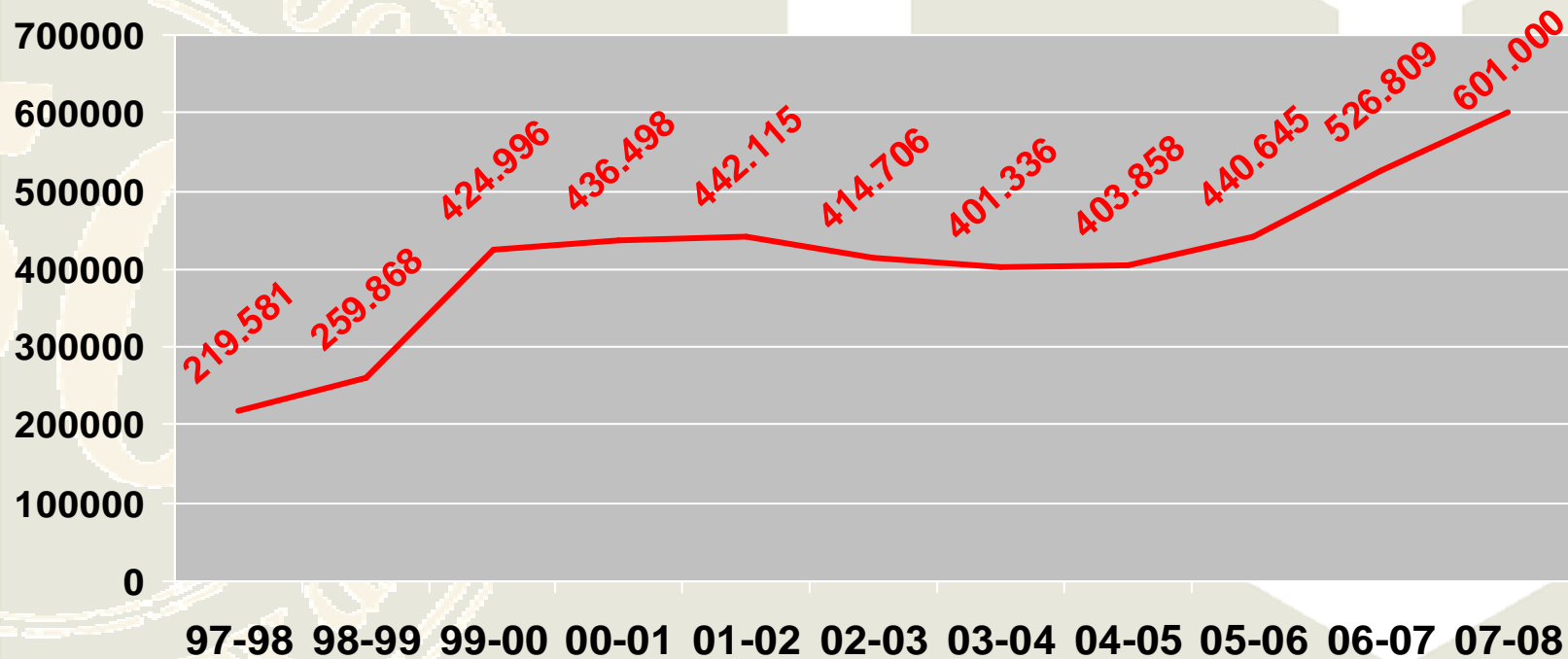
❏ Privé-operatoren

- ❏ Leveranciers van materialen, niet-technische opleidingen (bv veiligheid, kwaliteit, taal, informatica...)

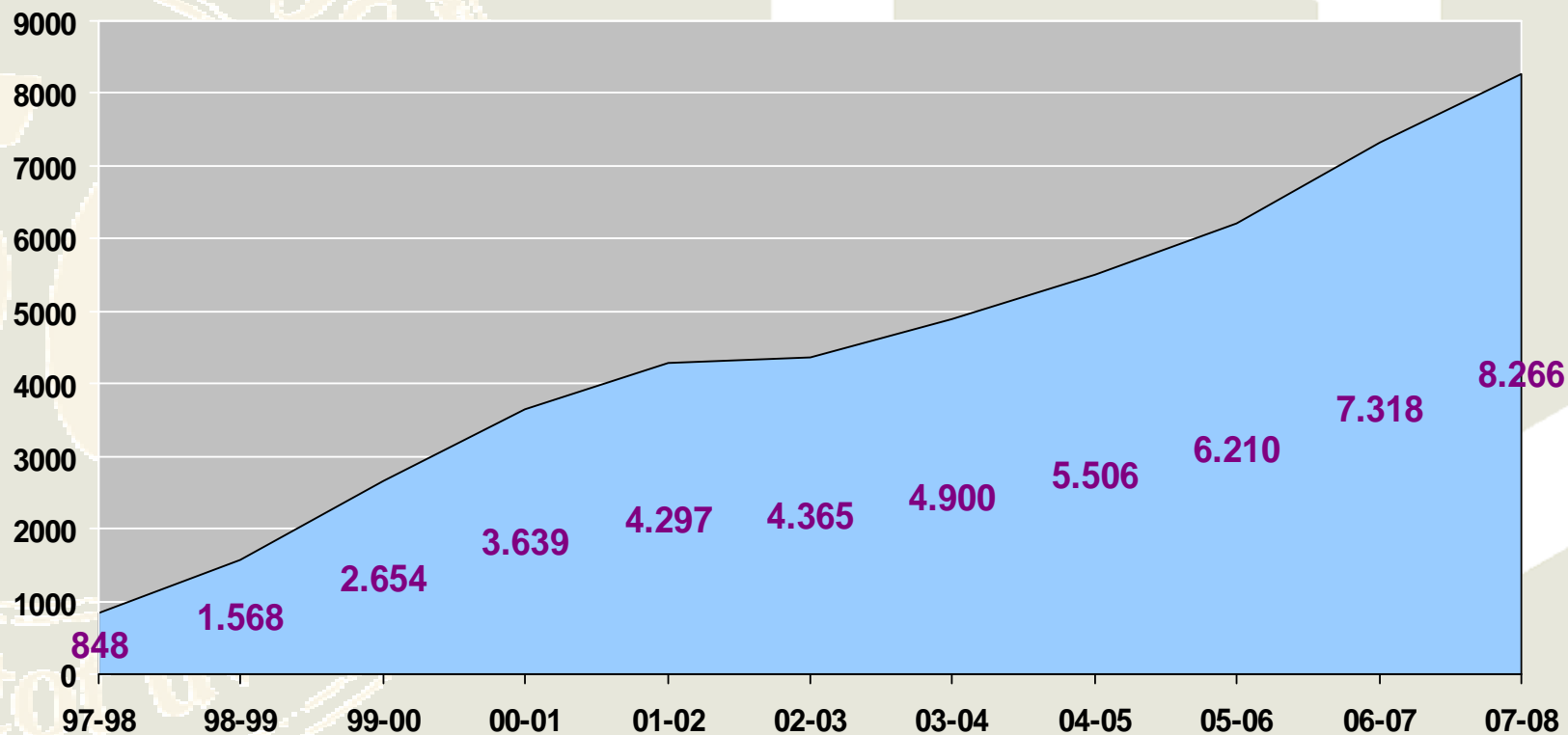
❏ Bedrijfsinterne opleidingen

- ❏ Enkel indien geen andere mogelijkheid

Bijscholing arbeiders: aantal uren

Bijtscholing arbeiders: aantal betrokken bedrijven sinds 7/1997

Werknemersopleidingen: evolutieve doelstelling

❏ Richtlijn NAR (conferentie Lissabon): voor 2009: 1 op 2 werknemers moet opleiding krijgen

⇒ Voor de bouwsector:

$160.000 \text{ arbeiders} / 2 = 80.000 \times 8u \times 640.000u$

❏ Richtlijn IPA: jaarlijkse toename van 5%

❏ Richtlijn CAO 07-09: voor 2009: 672.000u

Werknemersopleidingen: evolutieve doelstelling

Vastgesteld groeipad voor FVB

Objectief

Toename in %

05-06

481.000

06-07

535.000

+ 11%

07-08

605.000

+ 13%

08-09

672.000

+ 12%

Uitdaging voor de toekomst

- ❏ Hoe meer geïnteresseerde jongeren naar de bouw leiden?
- ❏ Een kwalitatief systeem van alternering afgestemd op de bouwmaterie
- ❏ Hoe een goede opvolging van de jongeren waarborgen?
- ❏ En vooral... Hoe het aantal afhakers verminderen?

⇒ **hoe meer duurzame doorstroming realiseren?**